

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 17

Tallinn, 27. aprillil 1937

III aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Kuupalju külvata tänavu linna?	302
Teravilja-turustamiskorraldusi Taanis	304

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Tselluloosi väljaveo regionaarne ositus	306
Lõhiuudiseid	309

HINNAD

Tähtsamad hinnad ja noteeringud	311
---	-----

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Võiturg	310
Põllumajanduslik väljavedu	310
Peekoniturg	312
Tapaloomade ja lihaturg	312
Kanamunaturg.	313
Piimaturg	313
Teraviljaturg	313
Linaturg	314
Kartuliturg	315
Aedviljaturg	315
Kalaturg	315

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaaruanne	316
-------------------------------------	-----

**VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE
OSAKONNA TEATED**

Tšehhoslovakkia majandus	317
Väiksemate ettevõtete ekspordivõime tõstmine Tšehhoslovakkias	317
Eesti kaubandus Hulli sadamaga Inglises	318
Pöegelklaasi sissevedu USA-sse	318
Ungari majandus	319
Põllutõõringide (maatalous kerho'de) tegevus 1936. a.	320
„Valio“ tegevus	320
Sibulakasvatuse edendamiseks	320
Olukord Austraalia villa- ja lihaturul	320

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE

<i>Desiderata for Flax Sowing . . . . .</i>	<i>302</i>
<i>Marketing of Grain in Denmark . . . . .</i>	<i>304</i>

INDUSTRY AND TRADE

<i>Regional Distribution of Cellulose Exports . . . . .</i>	<i>306</i>
<i>Sundry Information . . . . .</i>	<i>309</i>

PRICES

<i>Prices and Quotations . . . . .</i>	<i>311</i>
--	------------

AGRICULTURAL MARKETS

<i>Butter Market . . . . .</i>	<i>310</i>
<i>Exports of Agricultural Products . . . . .</i>	<i>310</i>
<i>Bacon Market . . . . .</i>	<i>312</i>
<i>Cattle and Meat Market . . . . .</i>	<i>312</i>
<i>Egg Market . . . . .</i>	<i>313</i>
<i>Milk Market . . . . .</i>	<i>313</i>
<i>Grain Market . . . . .</i>	<i>313</i>
<i>Flax Market . . . . .</i>	<i>314</i>
<i>Potato Market . . . . .</i>	<i>315</i>
<i>Vegetable Market . . . . .</i>	<i>315</i>
<i>Fish Market . . . . .</i>	<i>315</i>

INFORMATION PART

<i>Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return</i>	<i>316</i>
---	------------

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

<i>Economic Conditions in Czechoslovakia . . . . .</i>	<i>317</i>
<i>Increasing the Export Capacity of Small Enterprises in Czechoslovakia . . . . .</i>	<i>317</i>
<i>Estonian Trade with Hull Harbour . . . . .</i>	<i>318</i>
<i>Import of Mirror Glass into USA . . . . .</i>	<i>318</i>
<i>Economic Conditions in Hungary . . . . .</i>	<i>319</i>
<i>Activity of Agricultural Circles in 1936 . . . . .</i>	<i>320</i>
<i>Activity of „Valio“ . . . . .</i>	<i>320</i>
<i>Development of Onion Cultivation . . . . .</i>	<i>320</i>
<i>Conditions on Australian Wool and Meat Markets</i>	<i>320</i>

PÖLLUMAJANDUS

KUIPALJU KÜLVATA TÄNAVU LINA? DESIDERATA FOR FLAX SOWING.

Agr. J. Ritslaid.

Linahind käesoleval linakaubandushooaja alates sügisest senini on liikunud tõususuunas; langusmomentid ei ole suutnud muuta üldilmet. 1936. a. suvel oli linahind meie ametliku noteeringu järgi 92 s. kg. Võru-Petseri R-sordi alusel. Kuid uue linakaubandushooaja algul juba septembris näitas linahind teatud kalduvust tõusuks, mida esialgu pidurdasid teatud määral ebastabiilne seis valuutaturul, Prantsuse frangi ja teiste kuldvaluutade devalveerimine. Kuid sellele vaatamata jätkus tõus ja novembri teisel poolel noteeriti linahind 121 s. kg. Detsembri algul turg veidi nõrgenes, kuid jõulu eel algas taas tõus ja k. a. jaanuari lõpuks saavutati 134 s. kg. Teatud seisaku ja isegi väikese tagasimineku järele jätkus taas tõus ja 16. IV noteeriti hinnaks 138 s. kg — kõik Võru-Petseri R-sordi alusel. Sellega ületati 1 s. võrra 1935. a. veebruari linanoteering, mis oli kõrgemaks hinnaks juba 1929. a. alates.

Võrreldes käesoleva hooaja linahinna kujunemist 1935/36. a-ga, võime panna tähele, et hooaja algul on hinnakujunemiskäik väga sarnlev, kuid juba aastavahetusel tekib erinevus: kui 1936. a. algusest peale langes linahind peagu pidevalt ja langes kevadeks märksa madalamale kui eelmisel sügisel, hakkas 1937. a. alguses hind tõusma, jõudes peagu pidevalt tõustes kevadeks märksa kõrgemale kui sügisel.

Nii olid linahinnanoteeringud Võru-Petseri R sordi alusel linamüügihooajal snt kg:

	1935/36	1936/37
Oktoober	116	99
November	125	114
Detsember	119	116
Jaanuar	119	120
Veebruar	110	132
Märts	105	129
Aprill	96	
Mai	92	
Juuni	92	
Juuli	92	
August	100	
September	100	

1936. a. kevadeks jäid võrdlemisi suured linakogused suveks turustamata Lätis ja NSVL-us, mis hoidis linahinna kogu suve madalal. Siiski saadi sügiseks turustada tagavaru, ja kuna 1936. a. linasaak linakasvatustiiges oli alla keskmist, hakkas linahind taas paranema.

Kuna 1936. a. erakordselt põuane ja soe suvi võimaldas põllutöödega jõuda varakult lõpule ja linaharimistöödega alata tavalisest varem, oli lina turuletoomine hooaja algul õige elav. Omaolt poolt mõjus seks kaasa ka eelmise hooaja hinnakujunemine, mil varased müüjad said märksa paremat hinda. Nii kujunesid sügisel linalaadad õige elavaiks ja suur kogus lina suudeti turustada juba hooaja esimesel poolel, ja juba märtsis jäid turuletoodavad kogused väikesiks. Kuigi aprillis erakordselt kõrgete linahindade mõjul toodi veidi rohkem lina turule, lõpeb tänavu linakaubandushooaeg märksa varem kui m. a. ja praegusi õige kõrgeid linahindu ei saada kasustada enam kuigi palju, sest linatagavarad talundis on minimaalsed.

Säärane elav linamüük hooaja algul ja hooaja kestel ei arenenud mitte ainult meil, vaid ka teisis linatootjais mais ja kuski ei leidu praegu turustamiseks nimetamisväärta tagavaru. Nii arvestatakse, et Läti võib veel m. a. saagist müüa 600 tn lina, kuna 1936. a. kevadel oli Läti linamonopolil 10 000 tn müümata lina.

Belfastist saadud andmeil ei paku venelased üldse lina müügiks enne k. a. sügist. Lille linabörsi teatel aga ei ulatuvat NSVL-st käesoleva hooaja lõpul müügikspakutav linakogus üle 6000 tn. Umbkaudsete kokkuvõtete järgi on leedu lina käesoleval hooajal müüdnud 14 500 tn, ja kuna ainult paremal juhul võivat sügiseni kogu leedu linaväljaveokogus tõusta 17 000 tn-le, ei ole ka Leedust enam kuigi palju saada lina.

Poola linatagavara hinnatakse 25%-le kogusaagist, millest aga suurem osa 40—50% olevat juba eksportöride ja väikekaupmeeste ladudes.

Belgia kui järgmine suur linapakkuja turustab linakiudu regulaarselt kogu aasta, seejärel, kuidas linaharimine edeneb, ega hoiu suuri tagavaru ladudes.

Kokkuvõttes näeme, et praegu müügikpakutavad linakogused on õige piiratud.

Linahinna kujunemine järgmiseks hooajaks sõltub väga suurel määral k. a. linakasvupinna suurusest ja saagiõnnestumisest. Lääne- ja varsti ka Kesk-Euroopas on linakülv juba teostatud ja nagu kuulda, on linakülv toimunud soodsais ilmastikuoludes, kuid külvipindalade suuruse kohta puuduvad veel kokkuvõtted ja hinnangud. Ida-Euroopas, samuti meil ja meie lähemate naabrite juures toimub küll linakülv alles hiljem.

Tõenäone on, et praegune kõrge linahind ergutab kõikjal laiendama linakülvipindu. Páris plaanikindlat linakasvupinna suurenemist taotleb Saksa, et vabaneda võimalikult kiudainete suhtes välisturust. NSVL-u linakasvupind arvatavasti ei suurene, kuid seal võib väiksema ha-saakide tõus, mida seal taotletakse, mõjuda palju kaasa kogusaagi suurenemisele.

Arvestades praegusi võrdlemisi kõrgeid linahindu ja piiratud linatagavaru võib arvata, et ka suureneva linakasvupinna ja õnnestunud saagi korral püsib veel küllaldane nõudmine lina järele ja hind järgmise hooaja jaoks peaks tõenäoselt püsima tasuvuse piires.

Tingitud hooaja kestel võrdlemisi kõrgeist linahinnast võib konstateerida teatud huvi suurenemist linakasvatuse vastu ja teatud tunnuseid linakasvupinna suurenemiseks, nagu aegsastisõlmitavad lepingud linamaa rentimiseks ja võrdlemisi kõrge rent maa-rentimisel linakasvatuseks.

Petserimaal on sõlmitud lepinguid linamaa rentimiseks, kus maarent ha-lt tõuseb hea linamaa korral kuni 200 kr ha-lt.

Praeguse konjunktuuri juures on õigus-tatud teatud linakasvupinna tõus, sest meie linakasvatuse ei ole pärast kriisi veel jõudnud normaaltasemele ja meie normaalselt keskmist kasvupinda on arvestatud mõne tuh. ha võrra kõrgemalt kui 1936. a. Siiski peab linakasvupinna laiendamisele suhtuma teatud ettevaatusega ja arvestama tea-

tud linakasvatuse tehnilisi ja harimise iseärasusi.

Kuna lina on kultuur, mis ei salli tihedat kordumist, peab hoolitsema, et linakasvupinna % põllupinnast ei tõuseks üle 10%, et maa saaks linakasvuks tarviliselt puhata ja puhastuda teatud seenhaigusist. Mingil juhul ei tohi aga ka paremais linarajoonides lina % põllupinnast tõusta üle 15%, s. o. 7-väljalisest külvikorrast maksimaalselt 1 väli lina alla.

Kuna linal on mullaväetuse tasakaalu suhtes erilisi nõudeid, ei ole loota paremail kodulähedasil juurviljamail ega tugevasti väetatud huumusrikkal ristikusöödil head ega kõrgeväertuslikku linasaaki, või olgu siis, et taimetoiainete tasakaal muudetakse sobivaks rikkalikku kaaliväetisega lina jaoks.

Edasi olgu nimetatud, et lina kui suure niiskusenõudlusega taim ei kasva hästi kuival põllul, vaid märksa paremini niiskemal muldadel. Muidu ei saa lina pidada nõudlikuks, sest ta kasvab hästi isegi külma põhjaga leetuldadel.

Liiga umbrohtunud põllud lina jaoks ei sobi, sest lina varjab halvasti maad ja kannatab umbrohtumise all. Edasi peab linakasvatusemäärade otsustamisel praegusel ajal arvestama tööjõusaadavust eriti hooajatööde juures. Raskusi võib tekkida esijoonel linakitkumisega, sest sel ajal on tööliste saamine raskeim ja kahjud koristamistöö viibimise või edasilükkamise tõttu võrdlemisi suured. Kuid leidub väga palju kohti kodumaal, kus muul ajal võib olla puudus põllutöölisist suur, kuid linakitkumisaajal seda ei tunda, sest tavaliselt tasutakse linakitkumise eest rohkem kui teiste tööde eest, ja kuna see töö viiakse enamasti läbi tükitööna, tulevad isegi säärased inimesed alevist kitkuma, kes muul ajal ei tule üldse põllutööle.

Linaleotamisaajal ei tunda säärast pinget kui linakitkumisaajal ja talvised linaharimistööd ei peaks kuski tekitama ülesaamatuid raskusi.

Põllutöökoja raamatupidamistalituse andmeil oli 1935/36. a. linakiu tootmiskulu 57 s kg-lt, millest järeldub, et linakasvatuse tasuks end, kui R-sordi hind oleks veel 80 s kg. Kuna aga linatootmiskuludest moodus-

tab tööjõud 50%, tööpalgad on aga vahepeal märgatavalt kallinenud ja 1935. a. erakordselt kõrge linakiusaaki ei saa arvestada igal aastal, võib linakasvatust pidada tasuvaks, nii et huvi linakasvatuse vastu püsiks alles siis, kui R sordi hind püsib 90—95 s kg.

Kuna viimase paari aasta jooksul ei ole linahind langenud alla selle taseme ja prae-

gune hind ning nõudmine lina järele ei ole halb, samuti ei saa väljavaateid edasiseks hinnakujunemiseks pidada nõrgaks, oleks teatud optimism linakasvatuses õigustatud ja mõõdukas kasvupinna laiendamine võiks tulla kaalumisele. Igasuguseist liialdusist hea konjunktuuri kasutamise eesmärgiga tuleb aga hoiduda.

TERAVILJA-TURUSTAMISKORRALDUSI TAANIS.

MARKETING OF GRAIN IN DENMARK.

**Tootmise areng
üldiselt.
Production
in General.**

Teraviljakasvatuse arendamine viimaseil aastakümneil Taanis ja tema osatähtsuse kujunemine taani

põllumajanduses oli suurelt tingitud loomakasvatusest ja seda peamiselt mõõdunud sajandi seitsmekümendast aastast alates. Ookeanitaguste maade teraviljatoodangu tõusu tõttu langesid teraviljahinnad maailmaturul ning sellest põhjustatuna algas Taanis loomakasvatuse intensiivne areng, millele aitas kaasa ka naabermais tööstusrajoonide tekkimine ja seega nõudmise suurenemine loomasaaduste järele. Olukorra muutusest põhjustatud tingimustel algas söödavilja-kasvupindade laiendamine. Toiduteravilja-kasvupind oli aga seevastu peale maailmasõda ainult 8,4% põllumajanduslikust maast sõjaeelse 10,4% ja 1881. a. 10,8% vastu, näidates seega pidevat langust. Söödaviljade kasvupinna suurendamine ei toimunud ainult toiduteravilja-kasvupindade arvel, vaid tunduvalt kultiveeriti juurde ka uudismaid. Pärast sõda aitas söödavilja-kasvupinda laiendada ka Põhja-Schleswig'i juurdetulek.

Taani asunduspoliitika kaudu edendati põllumajanduse struktuurimuutust loomasaaduste tootmise tõstmise suunas, eriti väike- ja kesktalundis, kuna neis käitis oma söödaviljakasvatuse veisepidamise esikohale tõusu tõttu järjest suuremat tähtsust. Parema seemnevilja- ja kunstväetise tarvituse suurendamise kaudu saavutati Taanis tunduvat ha-saagi tõusu. Seega suurenes söödakoguse kogusaak söötühikute järgi 1880—84. a. — 1927—31. a. ligi kolmekordseks, kuna söödateraviljasaak näitas kahe-

kordset tõusu. Toiduteravilja, s. o. rukki ja nisusaak, oli aga seevastu 1929—31. a. 536 milj. kg 1880—84. a. 570 milj. kg vastu, liikudes seega vähenevas suunas. Nimetatud aastate vahemikul on Taanis rahvaarv enam kui kahekordistunud, mistõttu kaeti 1928—30. a. ainult 45—50% toiduteravilja tarvidusest oma maa toodangust.

Nimetatud taimesaaduste toodangu tõus langes seega täielikult söödaviljadele, kuna näit. 50 a. jooksul tõusis odra- ja kaerasaak kahekordseks ja segaviljasaak ligi seitsmekordseks. Söödateraviljadega koos tuleb veel nimetada tõusu teiste söödataimede kasvatamise alal, millede toodang tõusis 737 milj. kg-lt 1880—84. a. 22 721 milj. kg-le 1929—31. a., kuna rohumaade toodangu tõusu hinnatakse kahekordseks. Vaatamata söödaviljapõldude parandamisele ja tootmismeetodi rationaliseerimisele ning toodangu suurendamisele kasvas söötade import, mis 1928—1930. a. oli isegi 50—55% kogu söödatarvidusest. Loomasaaduste tootmise intensiivsuse tõusuga suurenes juurvilja- kui ka jõusöötade söötmine, mis tõi kaasa esijoones jõusöötade sisseveo suurenemist, mis peale kaera ja maisi koosnes veel õlikookidest ja kliidest. Kogu sisseveost moodustasid põllumajandussaadused 1925—30. a. 25%, millest omasid toiduteravili 16% ja söödad 55%. Arvates söötadele juurde ka söödaksminevad õliseemned, tõuseb söötade osatähtsus 60%-le. Põllumajandussaaduste väljaveos, mis 1925—30. a. moodustas 80% Taani kogu väljaveost, omas toiduteravili 0,5% ja söödad, peamiselt oder, vaevalt 2%. Valdava osa omasid väljaveos seega loomasaadused.

Turukorraldus.
*Marketing
Regulation.*

Põllumajandussaaduste hindade languse ja autarkilise suuna kõvenemisega importmais muutus taani põllumajandusseisund kriisiaastail raskeks. Vastavalt turustamisraskusele reageeris ka taani agrarpoliitika tootmise toetamise ja piiramise abinõude tarvituselevõtuga neil aladel, kus see oli tarvilik. Üldsuund aga kogu selles poliitikas oli oma maa tootmisbaasi piirides toota põllumajandussaadusi, vältides sissevedu.

Maailmaturu hinna languse tõttu tootis Taani toiduteravilja ainult omatarviduseks. Laialdasem toiduteravilja tootmine võis tekkida ainult kõrgema hinna kindlustamisega. Söödateravilja tootmisel seisis peagu sama ülesanne, s. o. sissevedu võimalikult piirata. Viidi läbi piiramine teraviljasaaduste sisseveole, mis varem kutsus esile väliskaubandusbilansi koormamist ja oli pidurdavalt mõjunud sisemaise hinnataseme paranemisele. 1933. a. aprillis nõudsid konservatiivsed ringkonnad Taanis nn. „Vilja korraldusseadust“, milles nähti ette nn. „Valuuta-kontor“, kus oleks toimitud sisseveo korraldamist ja mis maksustanuks importsaadusi. Teised ringkonnad nõudsid jälle kuni 60%-st lisajahvatussundust sisemaise rukki ja nisu jaoks või viljamonopoli asutamist, mis kui viljamajanduskeskus korraldanuks ostu-müügioperatsioone sisekui ka väliseturul. Nende plaanide täienduseks nõudsid väikemaapidajate ühingud, et söötade, toiduteravilja- ja peekonihinnad korraldataks nii, et see tasunuks peekonikasvatust. Põllutöoministeriumi ettepanek teraviljaturu reguleerimise üle, mis võeti vastu 1933. a. septembris, pidi tegema eriti maisihinna sõltuvaks sealihahinna arenemisest. Seejuures lükati siiski kõigis ettepanekuis ja kavades tagasi leivahinna tõstmine sotsiaalpoliitilisel põhjusil.

Ettepanekute ja kavade kohaselt juhiti teravilja ja söötade turukorraldust sisseveokitsendamise korraldamisega, teiseks õiglase hinna kindlustamisega. Taani imporditi deviisikorraldusega võeti 1932. a. jaanuaris toidu- kui ka söödateravili, nagu kõik teised importkaubad, impordikitsenduse alla, kuna aga juba 1932. a. septembris muudeti uuesti tunduvalt sisseveokorraldust. Kitsendused

jäid kehtima ainult jahu ja tangude kohta, millised jäeti peamiselt oma maa jahutööstuse kaitseks. Nimetatud sisseveokorraldusega võis oma maa saaduste realiseerimine siseturul toimuda vabalt. 1933. a. lõpul muutus aga seisund taani teraviljamajanduses hindade languse tõttu ebasoodsaks. Sissetulekute tõstmiseks hakati nõudma imporditi korraldamist hindade reguleerimisega, milles nähti ette kindlaid siseturu hindu tähtsamale teraviljale. Viimane põllumajandus-ringkondade nõue viidi läbi imporditud teraviljade maksustamisega, mis seisis selles, et siseturu ja madalamate maailmaturu hindade vahed tasus importör erilise valuutamaksu näol. Samaselt reguleeriti ka söödaviljahindu, kuigi siin oli hindade reguleerimine täiesti teine kui toiduteraviljade juures. Söödateraviljahindade korralduse iseloom oli vastupidine eelmisele, kuna söödateraviljahindade kõvenemine toonuks kaasa ka loomasaaduste tootmise kallinemist. Kuna sealihha soodsate hindade püsimisega ei olnud märgata kokkutõmbamist seakasvatusele, tehti sealihha- ja maisihinna liikumine teineteisest sõltuvaks. Sisseveomaksudest laekunud summadest pidi makstama preemiaid väike- ja kesktalundele, kes said kahju söödateraviljahindade tõstmise läbi.

Hinnareguleerimine. Kriisiaegse agrarpoliitika *Price Regulation.* ka eesmärgiks oli põllumajandusliku tootmise struktuuri muutmine taimesaaduste toodangu laiendamise suunas. Loomasaaduste mahutamise väliseturul raskesti ja seetõttu püüti toodangut vähendada ka toiduteravilja tõstmise arvel. Seda saavutati mitmesuguste korralduste kaudu.

Hinna kindlustamine üksikuis teraviljakorraldusis oli kujult ja sisult erisugune. Esmimeses teraviljakorralduses 1933. a. augustist määritleti kõrgeim ja madalaim hind, kuna mõlemas järgmises teraviljakorralduses ainult madalaim hind. Teises teraviljakorralduses oli hinnareguleerimises uudne maisi- ja sealihahinna sõltuvusse seadmine. See korraldus maisi jaoks jäi püsima ka kolmandas teraviljakorralduses, kusjuures aga maisihinda tõsteti oma maa odra tarvituse suuredamise eesmärgil.

Hindade liikumise vaatlusest nähtub, et Taanis seisis söödateraviljahind võrreldes

maailmaturuhinnaga kõrgemal kui võis märkida nisuhinna juures. Impordi kitsendamine tõi kaasa hinnatõusu ja kutsus esile koduse söödabaasi suurendamist. Hobuste söödaks minev kaerakogus jäi täiesti oma maa toota, mis võimaldas pealeselle veel väikest ülejääki väljaveoks. Rukki omavarustus tegi ka väikese edusammu, nagu seda võime panna tähele nisu juureski. Et vältida leiva kallist

nemist, hoitakse nisuhind maailmaturuhinna lähedal. Ka rukkileiva hinnatõus tehti põlvitavaks ministri loast.

Kokkuvõttes võib tähendada, et taani põllumajandus on kriisiraskuste pehendamiseks ettevõetud korralduste kaudu muutunud struktuuriliselt mitmekesisemaks, mis on kahtlemata küllalt soovitatav rahvamajanduslikust seisukohast.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TSELLULOOSI VÄLJAVEO REGIONAARNE OSITUS. REGIONAL DISTRIBUTION OF CELLULOSE EXPORTS.

Dr. A. Rannes.

Tselluloosivalmistuse alal tegutseb Eestis kaks ettevõtet: Põhja Paberi ja Puupapi vabrikute a/ü. Tallinnas, kes toodab tselluloosi laiemas ulatuses ning Türi Paberi ja Puupapi vabriku a/s. Türis, kelle tselluloositoodang on väiksem. Viimaste aastate jooksul on tselluloosiks töötletud aastas keskmiselt 400 000 tnm puitu, kusjuures tselluloositoodang on ulatunud ümmarguselt 70 000 tn-le aastas. Siseturule mahutatakse toodangust võrdlemisi väike osa, rahuldades siseturunõudeid, nimelt paberivabrikuid, sel alal siiski täiel määral.

Valdavam osa toodangust mahutatakse välisurgudele, mistõttu tselluloositööstus osutub meil ülekaalukalt väljaveost sõltuvaks tööstusharuks.

Tselluloositoodang ja väljavedu.

Production and Exports of Cellulose.

	Toodang <i>Production</i>	Väljavedu <i>Exports</i>
	Tonnisdes — <i>tn Tons</i>	
1936	69 806	60 707
1935	69 980	70 174
1934	70 551	56 196
1933	65 428	57 987
1932	60 914	54 274
1931	67 660	59 704
1930	56 258	40 490
1929	50 205	36 079

Et eesti tööstuslikus väljaveos evih tselluloos tähelepanuväärt suurt osatähtsust

(üle 22%), ei oleks üleaarne teha kokkuvõtlikku ülevaadet tselluloosi väljaveo suundadest ning nende muudatusist viimase kaheksa aasta jooksul. Selline kokkuvõtte näitab kujalt, et tselluloosi väljaveo tegelikuks baasiks oli ning on veel praegugi turg Euroopas.

Euroopa osatähtsus Eesti tselluloosi-eksports (‰ kogusest).

Share of Europe in the Export of Estonian Cellulose (‰ of Volume)

	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929
Euroopa riigid								
kokku	68,9	70,5	76,5	72,2	72,4	79,9	92,1	86,2

Sellest:

Inglise	38,5	55,9	34,2	34,6	51,1	41,4	48,9	43,6
Prantsuse	25,9	17,3	26,1	30,8	14,4	27,7	34,0	28,2
Belgia	2,8	3,6	4,8	2,5	3,1	2,0	8,6	12,4
Läti	—	—	—	1,0	0,1	2,1	0,7	2,9
Hispaania	0,4	1,2	10,2	1,9	3,1	2,6	0,9	0,9
Tšehhoslovakk.	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,2
Saksa	—	0,1	0,9	0,8	0,4	3,5	3,5	0,0
Holland	0,8	1,0	0,2	0,3	0,1	0,3	—	—
Portugal	—	0,2	—	0,2	—	—	—	—

Üldiselt peab aga nentima, et vaatamata nimetatud mõõduandvale tähtsusele osutas Euroopa riikide osasuurus Eesti tselluloosi väljaveos, eriti viimasel aastal, kahanemist. Kui 1930. a. eesti tselluloosi väljaveo üldkogusest oli suunatud üle 92% Euroopa riigesse, vähenes järgnevatel aastail see osasuurus juba märgatavalt ning mullu moodustasid nimetatud turud vaid veel ümmarguselt 69% tselluloosiekspordi üldkogusest.

Sellist ostähtsuse langustendentsi võime nentida peagu kõigi Euroopas asuvate eesti tselluloositurude suhtes.

Inglise tselluloositurug on eesti tselluloosile mitte ainult euroopa, vaid ka kõigi teiste maailmajagudes asuvate turgude hulgas peamise tähtsusega. Tselluloosi väljavedu Eestist Britti arenes 1929-32. a. pidevalt tõususuunas — 15 744 tn-lt 27 754 tn-le. Järgnevail aastail eksport Britti juba langes ning vaatamata 1935. a. teostunud erakordselt suurele väljaveokogusele Britti (39 214 tn ehk 55,9% tselluloosi üldeksportidist 1935. a.) kahanes see taas m. a. 23 348 tn-le. Tselluloosi omatoodang Inglises on võrreldes tarvitusega väga väike, vaid ca 10%. Inglise paberitööstus sõltub seega tselluloosi sisseveost suuremal määral. Toorainenappus ei võimalda arendada Inglises oma tselluloositööstust. Arvestades neid asjaolusid peaks meie tselluloositööstusel oma toodangu turustamisel Britis jääma endiselt rahuldavad väljavaated.

Peale Inglise etendab Euroopas eesti tselluloosi tarbimismaade hulgas tähtsat osa Prantsuse, olgugi et absoluut- kui ka suhtarvud on väga kõikumavad. M. a. võrreldes eelmise aastaga osutas tselluloosi väljavedu Prantsusse taas tõusu, mis aitas osaliselt tasakaalustada ekspordi kahanemist Britti. Nagu Inglises, nii ka Prantsuses võime nentida tselluloosi omatööstuse võrdlemisi väikest ulatust, mistõttu ollakse suuresti sõltuv tselluloosi sisseveost.

Kõik teised Euroopas asuvad eesti tselluloosi väliseturud on hoopis väikese tähtsusega. Nende osatähtsus kokku tselluloosi väljaveo üldkoguses oli m. a. vaid 4,5%, 1929. a. aga märgatavalt kõrgem, nimelt 16,4%. Seega on aastate jooksul vähenenud ka nende vähemtähtsate euroopa väliseturude osasuurus. See langus on toimunud peamiselt Belgia osatähtsuse peagu pideva kahanemise arvel: Belgiasse eksporditi tselluloosile. 1934. a. ulatus tselluloosiekspord 12,4% üldväljaveost, m. a. aga kõigest 1 690 tn ehk 2,8%.

Hispaania näis kujunevat Belgia kõrval ka võrdlemisi soodsaks ostjaks meie tselluloosile. 1934. a. ulatus tselluloosiekspord sinna isegi 5 718 tn-le, kuid järgnevail aas-

tail, vaatamata uuestisõlmitud kaubanduslepingule, kujunes tselluloosi väljavedu Hispaaniasse minimaalseks (1936. a. — 259 tn). See asjaolu on tingitud muidugi praegusest erakorralisest olukorrast Hispaanias, mis ei võimalda arendada kaubandust selle maaga edukalt.

Teisist maist Euroopas tuleks veel mainida Hollandit ja Tšehhoslovakkia. Need maad on ostnud Eestist tselluloosi küll pidevalt, ent need ostud on olnud võrdlemisi väikese ulatusega. Tšehhoslovakkias on endal arenenud tselluloositööstus ning ta veab suure osa toodangust ka välja.

On iseloomustav eesti tselluloosi turgude kohta Euroopas, et need on koondunud peagu kõik Lääne-Euroopasse, n. ö. tööstuslikusse Euroopasse. Puuduvad turud Ida- ja Lõuna-Euroopas, nagu Rumeenia, Bulgaaria, Jugoslaavia, Kreeka, Itaalia. See asjaolu on tingitud osalt sellest, et nimetatud tarbimismais juba kauemat aega veavad välja tselluloosi Austria, Rootsi ja Soome. Itaalia veab tselluloosi sisse suurel määral Rootsist ja Soomest, ning seda peamiselt oma kunstsiiditööstuse jaoks; meie tselluloos on tooraineks vaid paberitööstusele ning kunstsiiditööstus ei saaks teda sel kujul, nagu teda meil praegu valmistatakse, kasutada. Meie tselluloositööstusele ei ole aga osutunud ka tingimata vajalikuks võtta endale neid turge, kuna toodangut saadakse rahuldavalt turustada ka teisisse maisse.

P.-Am. Ühendriikide ja teiste maade osatähtsus Eesti tselluloosi väljaveos (% kogusest).

Share of USA and other Continents in the Export of Estonian Cellulose (% of Volume)

P.-A. Ühendriigid	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929
riigid	29,0	19,0	22,3	25,9	25,7	17,4	7,5	11,8
Teised maad	2,1	1,5	1,2	1,9	1,9	2,7	0,4	2,0

Kokku: 31,1 20,5 23,5 27,8 27,6 20,1 7,9 13,8

Ehkki Euroopa maad, kuhu siirdub üm marguselt $\frac{2}{3}$ Eesti tselluloosi väljaveost, on praegugi veel tegelikuks baasiks viimasele, peame nentima hilisemate aastate tselluloosi väljaveoarengus väikest suunamuudatust. P.-Am. Ühendriikide osasuurus, otsustades koguse kui ka suhtarvude järgi, on viimasel ajal tugevasti tõusnud. Kui 1929. a. veeti P.-Am.

Ühendriigesse Eelistist tselluloosi 4 237 tn ehk 11,8%, siis m. a. juba 17 579 tn ehk 29,0% tselluloosi üldväljaveost.

P.-Am. Ühendriigid on viimasel ajal kujunemas väga heaks turuks tselluloosile. Olgugi et P.-Am. Ühendriigid osutuvad ühtlasi ka suurimaks tselluloositootjaks, tarvivad nad ise kõik ning veavad tselluloosi sisse rohkem kui ükski teine riik maailmas. M. a. võib pidada suurimaks Ühendriikide majandusajaloos tselluloositoodangu ning -tarvituse poolest. Nõudmine igasuguste tselluloosiliikide järele oli harukordselt elav, eriti aasta teisel poolel nn. „Kraft-tselluloosi“ ja pleegitatud sulfiittselluloosi järele. Imporditava tselluloosi hinnad tõusid otse hüppeliselt, ning see põhjustas kahtlemata omaltpoolt Ühendriikide tselluloositööstuses üldist ekspansiooni. Asuti kiiresti uute tselluloosivabrikute ehitamisele, milliseist kahe tehase ehitustöödega jõuti lõpule alles hiljuti. Mitmed vabrikud suurendasid oma toodangut ning üks tselluloositehaseid Vaikse ookeani ääres, milline seisis varem mitmed aastad, alustas oma tegevust taas, tootes päevas 175 tn pleekimata ja pleegitatud sulfaattselluloosi. Tselluloosivabrikute seadiste moderniseerimiseks ja uute tehaste asutamiseks investeeritud summat hinnatakse ümmarguselt 100 milj. dollarile.

Senini paljud tselluloosi- ja paberitehaseist Ühendriigis sõltuvad suurel määral sisseveost, kuid see olukord võib muutuda. Kui tselluloosihinnad jäävad püsima praegusele tasemele pikemaks ajaks või isegi tõusevad, on kahtlemata oodata Ühendriige tselluloositööstuse toodangu suurenemist suuremas ulatuses. Tuleb märkida, et ka Euroopa ja Kanada tselluloosivabrikud laiendavad oma tegevust, nii et tselluloosi maailmaturuolukord tulevikus võib muutuda siiski teissuguseks, kui arvatakse praegu võivat kujuneda.

Meie tselluloositööstusele on P.-Am. Ühendriigid praegu ja jäävad arvatavasti ka lähemas tulevikus tähtsaks välituruks. Ka uuele tselluloosivabrikule, mis ehitatakse Kehra ja milline hakkab tootma sulfaattselluloosi, osutuvad Ühendriigid tõenäoselt soodsaks välituruks, kuhu võidakse mahutada kogu toodang täies ulatuses.

Teisist välisriikidest, millised asuvad väljaspool Euroopat, tuleks mainida Brasiiliat, Argentiinat, Mehhikot, Pr. Indo-Hiinat ja Jaapanit. Neist on tähtsam Brasiilia, kuhu viimaseil aastail on müüdnud keskmiselt 700 tn tselluloosi, mis moodustab ümmarguselt 1% meie tselluloosi väljaveo üldkogusest. Argentiinasse müüdi 1936. a. 203 tn ja Mehhikosse 194 tn tselluloosi. Nende maade tselluloosi sisseveos moodustab Eesti siiski võrdlemisi väikese osatähtsuse. Rootsi veab Brasiiliasse keskmiselt 20 000 tn ja Argentiinasse 12 000 tn tselluloosi aastas. Soome ekspordib Brasiiliasse ja Argentiinasse mõlemasse ümmarguselt 10 000 tn tselluloosi aastas.

Tselluloosi maailmaturul ei ole praegu igatahes märgata ebasoodsa olukorra tekkimist. Euroopa Sulfiittselluloosi Organisatsiooni SPS (Sulphite Pulp Suppliers) korralisel koosolekul (Stokholmis 4. II s. a. otsustati tõsta mainitud organisatsiooni kuuluvate maade tselluloositoodangut. Nenditi ühtlasi nõudmise harukordset elavnemist sulfiittselluloosi järele. Nimetatud kartelli loomispäevil (1930. a.) oli nõudmine tselluloosi järele tugevasti kahanenud ning kartelli esimeseks eesmärgiks oli piirata ja kohandada tselluloositootmist ja -pakkumist nõudmisele. Turuolukord on nüüd aga muutunud põhjalikult; praegu võib märgata kohati koguni tselluloosinappust. On leitud rida uusi tselluloosikasustamisvõimalusi ning on oodata, et need laienevad sel ajal veelgi. Ei olegi kaua aega tagasi, kui kunstsiidi- ja tsellofaanivabrikumistamiseks kasustatav tselluloos moodustas üsna tähtsusega koguse; tänapäeval tarvitatakse aga ligemale 1 milj. tn tselluloosi aastas mainitud kaupade valmistamiseks.

Kuigi eesti tselluloosi väljaveodu regioonaarselt ositub mitmelle riikidele, esinevad mõõduandva tähtsusega siiski vaid Inglise, Prantsuse ja P.-Am. Ühendriigid. Viimasel ajal toimunud tselluloosi väljaveosuuna väikest nihkumist P.-Am. Ühendriikide poole tuleb tervitada eriti väliskaubanduse, ent ka meie maksebilansi seisukohalt. Teatavasti on Eesti väliskaubandusbilanss Inglise ja Prantsusega aktiivne, P.-Am. Ühendriikidega aga pidevalt kogu iseseisvusaajal passiivne. Tsel-

luloos on meie ainuke tähtsaim väljaveokaup Ühendriigesse. Selle kauba ekspordi laiendamise Ühendriigesse — eriti juhul, kui ka ehitatava sulfaattselluloosi-vabriku toodangut suudetakse täies ulatuses mahutada sinna

ümmarguselt 1 milj. doll. väärtuses, — aitaks omaltpoolt vähendada püsivat kroonilist passiivsust selle maaga ning seada Eesti-Ameerika vahelise kaubavahetuse senisest tunduvalt avaramale alusele.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeerium andis loa:

■ Joaveski puupapivabrik — Th. Regastik, ühe kartongi-kuivatuskanaliseadise ostuks Saksast 15 500 kr. väärt. Seadis on määratud ettevõtte moderniseerimiseks ja asendab vananenud aurukuivatuseadist.

■ ETK-le, Tallinnas, ühe leivatööstusseadise ostuks Saksast koguväärt. 9 600 kr. Seadis on määratud Narva Tarvitajateühingu „Tulu“ poolt sisseseatava leivaküpsetamistöökoha varustamiseks.

■ Saaremaa kalandusühingule, Kuressaares, kahe sügavvee angerjapüügimõrra tehniliste osade (nn. „püügikottide“) ostuks Rootsist ja nende tollivabaks sisseveoks.

■ Eesti Põllumeeste seltsile, Tartus, kohaliku tööstusnäituse korraldamiseks Tartus, näitusväljal, 3.—6. IX 37 samal ajal toimuva põllumajandusnäitusega.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ J. Petri'le, Pärnus, Kalevi 51 sadulsepatöökoha sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölit. Valmistatakse mitmesuguseid sadulsepatooteid, nagu: käekotte, portfelle, rahataske jne.

■ B. Saster'ile, Tallinnas, Vabriku 31 lukusepatöökoha sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölit, jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 3 hj. Valmistatakse mitmesuguseid lukusepatooteid.

■ A/S. C. F. Leihberg, Viljandis, Tallinna 44 asuvas saeveskis töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 50 töölit. Valmistatakse igasugust ehitusmaterjali ja puitvilla.

■ J. Olberg & J. Malts, Pärnus, Brakmanni 35 sisseseatud tekstiiltööstu-

ses „Pärnu“ töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 12 töölit. Jõuandjaks 1 hj. elektrimootor. Kootakse kaelarätte, salle, laudlinu, pearätte jms.

■ A/S. Uus Balti metsatööstus, Kiltisaama juures, Virumaal, sisseseatud puutööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 25 töölit. Jõuandjaks 160 hj. lokomobiil. Valmistatakse mitmesuguseid puutööstustooteid, nagu: harjade-aluseid, pintslite ja viilide päid, veeremängunule jms. peamiselt ekspordiks.

■ O/ü. Meltsi villa- ja riidevärvimistööstus, Tartus, Pikk 12 asuva villa-, riidevärvimis- ja kudumistööstuse ümberhitamiseks ja sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 110 töölit. Jõuandjaks 75 hj. lokomobiil ja elektrimootorid kogujõuga 90 hj. Kraasitakse lambavilla, kedratatakse lõnga ja kootakse mitmesuguseid villaseid riideid.

■ ETK-le, Tallinnas, Vene-Balti teh. nr. 76 sisseseatud metallitööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 300 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 82 hj. Valmistatakse peamiselt põllutöomasinaid ja jalgrattaid.

■ E. Birk & R. Vunderlich, Tallinnas, Toompuiestee 30 tiseritöökoha „Uudne mööbel“ sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 15 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 8 hj. Valmistatakse igasuguseid mööbleid ja muid sisustusesemeid.

■ K. Ruubel'ile, Holdre vallas, Valgamaal, ajutise saeveski ehitamiseks ja sisseeadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töölit. Jõuandjaks 12 hj. lokomobiil. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali.

■ T/ü. N. Heidelberg & Ko, Tallinnas, Soo 2-a sisseseatud bakelliiditööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 15 töölit. Jõuandjaks 1 hj. elektrimoo-

tor. Valmistatakse bakelliidist js. kunstainest mitmesuguseid tooteid, nagu: peekreid, toose, korke, nõõpe, puudri- ja tuhatoose, elektri-installatsioon- ja tualett-artikleid.

■ E. Glaudan'ile, Tallinnas, Paldiski m. 19 sisseseatud paberossikestade- ja pappkarbitööstuses teostada täiendusi ja muudatusi ning töötada ettevõtte alumisel korral. Ettevõttes leiab tööd kuni 22 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 8 hj. Valmistatakse paberossikesti ja pappkarpe ning muid paberpakendeid.

■ R. Pindus'ele, Tallinnas, Pärnu m. 35 raua- ja plekitöökotta sisseseadmi-

seks. Ettevõttes leiab tööd kuni 10 töölisi. Valmistatakse praeahje, pliidi- ja lõõriukse ning plekkahje ja muid sääraseid tooteid.

■ A. Sinisoo'le, Tallinnas, Kesk-Luha 2 jala nõudetöökotta sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 9 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 3 hj. Valmistatakse mitmesuguseid jala nõusid.

■ O/ü. „Tallinna aurupesumaja“, Tallinnas, Narva m. 19 asuv pesumaja viia üle ja seada sisse Tallinnas, Oksa 8. Ettevõttes leiab tööd 30 töölisi. Jõuandjaks 10 hj. aurumasin. Pestakse ja puhastatakse igasugust pesu.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VOITURG. — BUTTER MARKET.

Võiturul püsib kindel tendents. Meie võihinnaks noteeriti Manchesteris 108—110 š. cwt, mille alusel kujunes eksportvõihinna noteeringuks Tallinnas 138 s. kg. franko saatejaam, kuna Saksa m. n. võid ei eksporditud.

Võrreldes üksikute maade võihinnanoteeringuid Inglises, s. o. Taani (Londonis) 112 š cwt, ja Soome 108—111 š näeme, et eesti võiseisund maailmavõiturul on tänava paranenud tunduvalt. Viimase noteeringu järgi oleme Soomega ühel tasemel ja Taanist järel vaid 4 š. cwt ehk 7 s kg. Tegelikult on aga soome võid müüdnud 2/6 š cwt-lt ehk 5 s kg-lt odavamalt eesti omast. Võrdluseks olgu tähendatud, et m. a. samal ajal olime Soomest järel 18 s. ja Taanist ligi 40 s. kg kohta. Seega on tänava võihindade vahed Inglises vähenenud rekordseks, mis on kahtlemata suureks tunnustuseks „Võieksporti“ tegevusele.

Võitagavarade liikumine Inglises näitab edasi sesoonset vähenemist, kuid seejuures ületab tänavune seis eelmise aasta. Nii oli võid külmutusmajades 10. IV s. a. 625 000 kasti e. a. 405 000 kasti ja 1935. a. sama aja 500 000 kasti vastu. Seega ületavad tänavused tagavarad e. a. 50% ja 1935. a. 25%.

Või sissevedu Inglisse oli k. a. märtsis 777 497 cwt e. a. sama kuu 748 622 cwt vastu,

suurenedes seega 3%. Sissevedu impeeriumimaist vähenes aga 3%, kuna Austraalia või väljavedu läks tunduvalt tagasi. Seevastu suurenes aga või sissevedu Inglisse Uus-Meremaalt — 25% ja Lõuna-Aafrikast

(Järg lk. 312)

PÕLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1937. a. 1. I kuni 25. IV	1936. a. 1. I kuni 26. IV	1935. a. 1. I kuni 28. IV
	19. IV- 26. IV 1937	12. IV- 18. IV 1937			
VÕI (tonni) Butter (tons)	184,0	191,2	2482,9	1837,7	2049,1
Sellest:					
Saksa . . .	92,0	110,6	1127,2	830,6	780,2
Inglisse . . .	92,0	80,6	1180,4	913,7	1049,9
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	—	16	16	264	2209
Sellest:					
Inglisse . . .	—	—	—	99	1913
Saksa . . .	—	16	16	44	0,4
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	—	30,7	633,3	763,5	705,1
LINA (tonni) Flax (tons)	100,2	20,4	3086,1	4328,3	2484,2
Sellest:					
Inglisse . . .	—	—	1007,0	2249,8	1892,8
Belgiasse . . .	—	20,4	140,8	231,8	70,3
Soome . . .	10,0	—	162,8	398,5	11,2
Saksa . . .	69,9	—	1111,6	186,6	368,2
Prantsusse . . .	30,3	—	622,1	1270,8	10,3

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 4.	19/IV	12/IV	%	Märts		English Nomenclature see No. 4.	19/IV	12/IV	%	Märts	
	25/IV	18/IV		1937	1938		1937	1937		1937	1938
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (Börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
1. Rukis	14,00	14,00	0	14,50	12,25	81. Searasv, sulatamata	115	115	0	115	75
2. Nisu	24,50	24,50	0	28,60	20,50	82. " sulatatud	140	140	0	140	90
3. Oder, sõõda	21,75	21,75	0	18,00	15,00	83. Loomarasv, sulatamata	65	65	0	65	55
4. Kaer	16,00	16,00	0	14,97	11,50	84. " sulatatud	80	80	0	80	68
5. Rukkijahu	15,13	15,13	0	15,13	14,60	85. Heeringad	55	55	0	55	45
6. Rukkipüü	22,50	21,60	+4,7	21,60	20,90	85-a. Eesti erivalik	45	45	0	45	—
7. Nisupüü (kõrgem sort)	45,00	45,00	0	45,00	43,50	87. Rõimed, värsked	23	23	-17,9	20	22
8. Kartulid, söögi	2,73	2,50	+0,2	2,49	2,78	87. Kilud, värsked	—	48	—	—	38
9. " tööstuse	1,98	1,98	0	2,01	2,19	88. Ristikhein	—	6,1	—	6,2	7,5
10. Kartulitärklis	23,00	23,00	0	23,00	23,00	89. Aasahein	4,9	4,9	0	5,0	6,1
11. Juust, šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,30	90. Põletispuud, kase (m*)	845	845	0	845	810
12. Taimevõi (kg)	0,83	0,83	0	0,83	0,75	91. " männi	583	583	0	528	600
13. Suhkur	44,73	44,75	0	45,25	42,46	92. Petrooleum (lt)	13	13	0	13	12
14. Sool	2,50	2,50	0	2,50	2,50	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
15. Riis, Burma II	46,65	46,65	0	46,00	45,00	Rukis — (kr. kv.)					
16. Tee, or. Pek. Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	93. Hamburg (La Plata)	19,43	19,40	+0,2	17,81	8,15
17. Kõhv, Rio, Santos	2,05	3,98	-24,9	4,68	4,68	94. Chicago	15,82	16,98	-3,4	15,76	7,55
18. Kakao, hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	95. Winnipeg	16,04	16,13	-0,8	15,25	6,00
19. Heering., S. Matties (tünn)	48,50	48,50	0	48,50	48,50	Nisu — (kr. kv.)					
20. " Matfals	52,50	52,50	0	52,50	42,50	96. Hamburg (Manitoba I)	20,87	22,24	-6,2	21,43	13,34
21. Paigid, kuusk, mänd (thm)	20,00	20,00	0	19,00	13,50	97. Liverpool	19,07	19,27	-1,0	18,13	12,10
22. Paberipuu (rm)	7,50	7,50	0	7,25	6,00	98. Chicago	17,72	18,17	-2,5	18,58	13,09
23. Saet. mat., mänd u/s (thm)	48,00	48,00	0	43,30	28,00	99. Winnipeg	17,98	18,56	-3,2	18,07	10,86
24. Telliskivid (1000 tk.)	48,00	46,00	0	46,00	40,00	Mais — (kr. kv.)					
25. Sillikaatkivid (1000 tk.)	39,00	39,00	0	39,00	35,00	100. Chicago	13,07	17,84	+1,3	15,62	8,37
26. Tsemant (tünn 170 kg) ¹⁾	5,85	5,35	0	5,85	6,43	Piim lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
26a. Tsem. paberkot. (170 kg) ¹⁾	5,15	5,15	0	5,15	—	101. I v. piimakauplustele	11	11	0	11,5	11
27. Lubi	2,77	2,77	0	2,77	2,25	102. I v. piimatööstustele	10	10	0	11	10
28. Tsinkvalge (kg)	0,69	0,73	-5,5	0,64	0,45	103. II v. piimakauplustele	9	9	0	10	9,6
29. Ooker (kg)	0,23	0,23	0	0,23	0,21	104. II v. piimatööstustele	8	8	0	9	8,1
30. Värnits	65,00	67,00	-3,0	66,50	72,00	Või. (snt. kg)					
31. Linaseeme, õli tootmiseks	—	—	—	16,50	18,50	105. Tallinn	138	135	+2,2	145	135
32. Olikoogid, linaseemne	12,75	12,75	0	12,75	12,25	106. Kindlustatud hind	160	160	0	160	160
33. Nisukliid	10,00	10,00	0	10,00	9,50	Londonis.					
34. Superfosfaat, 18—20%	4,85	4,85	0	4,80	4,85	107. Taani	208	205	-1,0	225	217
35. Kaalisool, 40%	10,60	10,60	0	10,60	10,65	108. Eesti	—	—	—	—	—
36. Fosforiit, eesti	—	—	—	3,20	3,15	109. Läti	—	—	—	—	—
37. Nitrofoska	23,90	23,90	0	23,40	23,07	110. Leedu	—	—	—	—	—
38. Raud, sordi	20,50	20,50	0	19,00	14,00	111. U-Meremaa	—	189	—	173	152
39. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	24,00	Manchesteris.					
40. Inglistina	590,00	590,00	0	547,50	455,00	112. Taani	208	207	-1,0	223	221
41. Seatina	72,50	77,50	-6,5	70,75	40,00	113. Eesti	194	185	+4,9	190	177
42. Vaskplekk, punane	235,00	245,00	-4,1	235,00	137,50	114. Läti	194	185	+4,9	189	179
43. " valge	195,00	205,00	-4,9	195,00	140,00	115. Soome	194	185	+4,9	206	192
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	73,75	69,50	116. Rootsi	196	190	0	207	194
45. Puvillaritis, bjäs (mtr)	0,58	0,58	0	0,58	0,58	Bariitnis.					
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	117. Seksa margivõi	357	357	0	351	351
47. " ameer. n. I. s.	2,70	2,70	0	2,70	2,60	118. Peon meiereivõi	349	349	0	343	343
48. Paber, rotatsioonid	23,20	23,20	0	23,20	23,20	119. Meiereivõi	338	338	0	319	319
49. Kivistisi, auru, Newcastle	2,90	2,90	0	27,83	2,62	120. Kopenhaagenis. — Taani	154	159	-3,2	173	173
50. " sepa	3,50	3,50	0	38,50	2,75	Peekon. (snt. kg)					
51. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80	121. Tallinn 60 — 72 kg I a.	90*)	90*)	0	90	63
52. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,83	122. " { 55,5—59,5 " " }	85*)	85*)	0	85	58
53. Põlevkiviõli	5,10	5,10	0	5,10	4,60	123. " { 72,5—75,0 " " }	81*)	81*)	0	81	54
54. Kütteõli, o/u. "E. Kiviõli"	51,00	51,00	0	51,00	47,50	Londonis (kõrgem not.)					
55. Kivitõrv	19,00	19,00	0	19,00	18,00	124. Taani	189	189	0	160	160
56. Nafta	11,75	11,75	0	11,69	10,75	125. Eesti	157	157	0	150	152
57. Petrooleum, Ameerika	12,80	12,80	0	12,80	11,25	126. Läti	157	157	0	150	132
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,28	0,28	0	0,26	0,26	127. Leedu	157	157	0	150	152
59. " Kiviõli „Estolin“ *) (lt)	0,29	0,29	0	0,29	0,29	128. Rootsi	164	164	0	164	161
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)						129. Iiri	171	171	0	166	174
60. Rukkijahu	15,0	15,0	0	15,0	14,6	130. Poola	157	157	0	153	152
61. Sepikujahu	28,0	28,0	0	28,0	30,7	Lina — Võru-Petsert.					
62. Manna	50	50	0	50	40	131. Ristna (R)	145	138	+5,1	129	105
63. Kartulijahu	28	28	0	28	28	132. Hoffsdreiband (HD)	130	129	+5,4	120	96
64. Kartulid	3,9	3,9	0	4,7	4,5	133. Dreiband (D)	127	120	+5,8	111	87
65. Suhkur	49	46	0	46	44	134. Ordin-dreiband (OD)	118	111	+6,8	102	75
66. Sool	5	5	0	5	6	135. L.-ordin-dreib. (LOD)	109	102	+6,8	93	65
67. Piim, lt II valik lahtine	11	11	0	12	11	136. Takuprakk (H)	100	98	+7,5	84	58
68. Lauavõi	170	170	0	190	176	Mujal Eesti.					
69. Kõrgivõi	155	160	-3,1	166	188	137. Ristna (R)	142	135	+5,2	127	104
70. Koor, röösk (liiter)	110	110	0	110	100	138. Hoffsdreiband (HD)	138	128	+5,5	118	95
71. " hapu	100	100	0	100	100	139. Dreiband (D)	124	117	+6,0	109	86
72. Kannunud (paar)	8	9	-11,1	18	12	140. Ordin-dreiband (OD)	115	108	+6,5	101	76
73. Sealaha, keeduliha	90	90	0	90	61	141. L.-ordin-dreib. (LOD)	106	99	+7,1	91	64
74. " praehha	100	100	0	98	68	142. Takuprakk (H)	97	90	+7,8	82	62
75. Loomaliha, supliha	50	50	0	50	39						
76. " praehha	65	65	0	65	60						
77. Vasikalaha, esim. veer.	40	40	0	48	42						
78. " tag.	45	45	0	54	51						
79. Lambaliha, esim. veer.	70	70	0	78	61						
80. " tag.	75	75	0	83	66						

1) fr. Rakvere; *) tilhes teedemaksuga; *) 26./IV — 2./V; *) 19./IV — 25./IV.

33%, võrreldes m. a. sama kuu sisseveoga. Väljaspoolt impeeriumi suurenes või sissevedu Taanist 17%, Rootsist 42% ja Argentiinast 16%. Samuti võib märkida suurenemist Soomest, Eestist, Lätist, Leedust ja Austriast. K. a. esimese veerandi jooksul importis inglise võid samuti enam kui m. a. samal ajal, s. o. 2 262 289 cwt e. a. 2 252 275

cwt vastu. Impeeriumimaade, s. o. peamiselt ookeanitaguste maade, osatähtsus sisseveetud võikoguses oli k. a. esimesel veerandil 61% e. a. 66% vastu. Sissevedu Austraaliast vähenes 37%, suurenes aga Uus-Meremaalt 17%. Taanist suurenes või sissevedu Inglise (8%) ning samuti ka teisist maist peale Poola ja Ungari.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis jäi püsima endisele tasemele, s. o. 88 š. tsntn. Lähemal ajal on oodata peekoninõudmise suurenemist, mis omakorda peaks avaldama soodsat mõju hindade kujunemisele Inglises.

Sigade juurdevedu eksporttapamajadesse suurenes m. n. Seega tõusis läbikäik 2 129 seale 1 640 sea vastu eelmisel nädalal. Kokkutoodud sigade arvust tapeti 1 329, kuna NSVL-u saadeti 783 elussiga. NSVL-u on saa-

detud senini 3017 siga ca kr. 260 000 väärtuses. Seega on NSVL-u elussigade lepingust täidetud juba 54%.

Peekonsigade noteering jäeti k. n. muutusetu. Eksporttapamajad maksavad k. n. endiselt järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort.
60 —72 kg	90	85	79	Sise-
55,5—59 „	85	81	75	turu-
72,5—75 „	85	81	75	hinnad.
75,5—80 „	81	77	74	

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. veiste pakkumine keskmine. Nõudmine eelmisest nädalast pisut elavam. Hinnad jäid püsima samale tasemele nagu eelmiselgi nädalal. Nii maksus veiselihha suurmüügil:

Suured pullid: nuumatud 55—58 s, keskmised 52—54 s kg. Eluskaalu alusel turustati suuri pulle 31—34 s kg. Suured pullid turustati lihana Rootsi.

Väiksemad pullid ja mullikad: rammusad 46—50 s, keskmised 43—46 s ja lahjad 35—42 s. kg. Eluskaaluga müüdi väiksemaid pulle kui ka mullikaid 23—28—30 senti kg.

Lehmad ja härjad: rammusad 48—56 s, keskmised 36—45 s ja lahjad 30—36 s kg. Eluskaalu järgi maksusid lehmad vastavalt rammususele 15—23—34 s. kg.

Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed (päidikud) jäävad ostjale, tuleb noteeritud lihakilole hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidel 8—11 s ja lehmadel 10—12 s.

Vasikate pakkumine üle keskmise. Nädalas turustati 1485 vasikat, s. o. 110 va-

sikat eelmisest nädalast vähem. Vähenenud on just väikeste praakvasikate arv, mille tagajärjel ka vasikate hindade alumine piir tõusis pisut.

Tapetud vasikad ühes nahaga, kuid ilma peade-jalgadeta maksusid: nuumatud 50—65 s, keskmised 45—50 s, lahjad 43—45 senti ja praak 40—43 s kg. Elusvasikad maksusid 24—40 s kg, sõltuvalt sordist.

Lammaste pakkumine tapetuina väike ning eluslambaid turul keskmiselt. Nii turustati vaid 76 tapetud ja 397 eluslammast. Siseturul lambalihahind püsib endine rammusail 65—70 s, keskmisil 50—65 s ja lahjadel 40—50 s kg.

Eksportlambaliha-hind nõrgenes läinud nädalal veel 5 s kg-lt. Rootsi eksportitava värskelambaliha hinnaks noteeriti Tallinna tapamajades headuse järgi 85—90 s kg. Eluskaaluhind franko saatejaam 39—41 senti kg. Eksportida kavatsetakse 23—30 IV 15 000 kg.

Sigade pakkumine vähenes eelmisest nädalast 157 siga. Nädalas turustati seega 594 siga. Hinnad, mis m. n. nõrgenesid, tõusid

taas endisele tasemele, kus nad püsisid aasta esimese veerandi keskmisena pidevalt, s.o. 80—85 s kg. Sortide järgi maksusid tapetud sead: noored 82—84 s, peekonkaalulised 82—84 s, lihasead 80—83 s ja rasvasead 80—82 s kilo. Elussigu turustati 62—64 s kg. Tendents kindel.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine m. n. näitas Inglises paranemist, kuna pakkumine euroopa mais oli väiksem. Praeguste madalate hindade korral konservitakse suuri koguseid mune ning seetõttu pidurdatakse ka hindade hooajalist nõrgenemist. Ka näib kujunevat tänavu tarvitus suuremaks, mille tagajärjel hindade tase on kõrgem kui m. a.

Meie eksportmunade hinnaks noteeriti m. n. 45 s. kg. franko kogumispunkt. Vastavalt kindlustatud hinnale maksab „Munaeksport“ tootjale 50—60 gr. munadest 35 s. kümme ehk 7 s. paar ja 60 gr. 40 s. kümme ehk 8 s. paar. Siseturumunade hinnaks noteeriti 5—6,6 s. paar.

Turutendents kindel, kuna nõudmine Inglises on lähenevate kroonimispidustuste tõttu arvatavasti suurem.

Kanamunade sissevedu Saksa oli k. a. märtsis 140,5 milj. tk., m. a. samal kuul

Nahkade hinnad. Veisenahad toorelt 75 s kg. Kiilitõukudest rikutud nahkadel arvatakse tükilt maha 2 kg hind. Vasi kanahad 5.75—6.00 kr tk ning suuremad kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind Kr. 1.60. Lambanahad 2—4 kr tk. Hobusenahad 12—15 kr tk.

100,1 milj. tk. ja 1935. a. — 111,3 milj. tk. Seega on k. a. märtsis kanamunade sissevedu 40% suurem kui m. a. märtsis. K. a. esimesel veerandil impordis Saksa mune 403,8 milj. tk., s. o. 144,2 milj. tk. ehk 56% enam kui m. a. samal ajal.

Kanamunade sissevedu Inglisse oli k. a. märtsis 1 910 572 s. sada (120 tk.), s. o. 9% suurem kui l. a. samal kuul. K. a. esimesel veerandil oli aga kanamunade sissevedu Inglisse 5 103 189 s. s. m. a. sama aja 5 367 090 s. s. vastu, vähenedes seega 5%. Sissevedu vähenes Iirist, Poolast, Leedust, Belgiast ja Hiinast, kuna teisist maist võine panna tähele sisseveo suurenemist.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	8—9	Valgas	6—9
Tartus	7—8	Rakveres	7—8
Viljandis	7—8	Narvas	8—9
Pärnus	6—8	Haapsalus	6—8

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad endisel tasemel. Nii noteeris piimahindade noteerimiskomisjon 26. aprillil s. a. piimahindadeks Tallinnas: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 s. l., müügil piimatööstustele 10 s. l. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 9 s. l. ja müügil piimatööstustele 8 senti liiter. Põllutöökotta tulnud hinnateated linnadimbruse karjakontrollühinguist näitavad, et piimaminek on praegu hea ja nõudmine kauplustes kohati suurem, kui rahuldada suudetakse.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal s. l.

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14—16	—	13	10—11
Tartu	14—15	11—13	—	9—11
Narva	14	—	—	8
Pärnu	16	12	—	11
Viljandi	13	—	—	10
Rakvere	14	—	—	10
Valga	14	—	—	9
Võru	—	—	—	9—10
Haapsalu	—	—	10	8
Kuressaare	—	—	—	8—9

Laste- või erivaliku piim maksub Tallinnas 30—32 s. l. Väikemüügil piimahind püsib, Tartus on kõrgem hind isegi sendi võrra tõusnud eelmise nädalaga võrreldes.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Juba kauemat aega kestnud elava sisseveo tagajärjel Inglises, Itaalias ja teisis alalt sissevedajais mais on praegused taga-

varad küllaldased, et katta tarvidust kuni oma lõikuse kättesaamiseni. Seega puudub praegu tähtsamais importriiges suurem va-

jadus sisseveoks ja nõudmine maailmaturul näitab langust. Kuna P.-Am. Ühendriiges tõuseb talinisutoodang viimaseil andmeil siseturunõudmise piiresse, annab suinisutoodang, millist eelhinnaangute järgi arvatakse tõusvat 200—250 milj. buš., samaulatusliku võimaluse väljaveoks. Et väljaveateid tänavuseks nisulõikuse ja toodangu kujunemiseks peetakse heaks, on need koos väheneva nõudmisega põhjused, milleledele rajaneb eelmise kui ka m. n. hindade langus. Praegu näib tõenäone, et teraviljahindade kõrgseis on saavutatud. Koos toiduviljaga nõrgenes ka m. n. söödaviljahind, kuid hinnalangus on siin märksa väiksem toiduvilja omast.

Kuna maisi järele püsib Ühendriiges endiselt kindel nõudmine, näitas maisinoteering vaatamata sealsest tunduvalt rukki- ja nisuhindade langusest võrreldes eelmise nädalaga tõusu.

M. n. kohta noteeriti tähtsamal teraviljaturgudel järgmised hinnad kr. kv. kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 15.82 (16.38), Winnipeg 16.04 (16.13), Hamburg 19.43 (19.40).

Nisu: Chicago 17.72 (18.17), Winnipeg 17.96 (18.56), Hamburg (Manitoba I) 20.87 (22.84), Liverpool 19.07 (19.27).

Mais: Chicago 18.07 (17.84), Hamburg 11.18 (11.46), Rotterdam 10.86 (11.22).

LINATURG. — FLAX MARKET.

Tehingud linaga on ka välisturul väikesed. Kuigi linapakkumine on õige tagasihoidlik ja suuri tagavaru ei ole, on ostjad õige tagasihoidlikud kõrgemate päevahindade korral.

Vene kastleolina hinnaks on endiselt £ 92 inglise tonnist cif IV grupp I sordi kastleolina alusel. Läti-Livoonia R lina hind on £ 90 cif ja Võru-Petseri lina R sordi hind £ 89 cif, kuigi viimane olevat peagu ainult nominaalne.

Linahinnad šotis 21. IV 37.

Võru-Petseri R	£ 89—89
Pärnu ülepuhastatud R	£ 87—88
Pärnu takk I sort	£ 87—88
Läti-Livoonia R	£ 90—90.10
Vene kastleoleo IV gr. I sort	£ 92—93

Argentiina kaerahinnaks noteeriti Hamburgis 11.73 (11.74) ja odral 14.61 (14.85) kr. kv.

Praegused Kanada nisutagavarad on üle kahe korra väiksemad kui m. a. samal ajal ja tõusevad 118 milj. buš. (m. a. 247 milj. buš.). Ka Argentiinas on tagavarad väikesed ja juba varemteatatud teravilja väljaveo piiramine hakkas hiljuti kehtima. Nii on vastava seaduse põhjal lubatud kuni 31. juulini eksportida: nisu 0,95, maisi 6,09 ja linaseemet 0,76 milj. tn. I. I — 15. IV eksportiti: nisu 3,37, maisi 2,64 ja linaseemet 0,83 milj. tn. Kuna nisueksport võrreldes aasta esimese veerandiga on tunduvalt piiratud, tekitab vastava seaduse väljaandmine põllupidajaskonnas pahameelt valitsuse nisureservide alahoiupoliitika üle, sest Argentiinas kui ka teisis tähtsamais nisutootjais mais on uue lõikuse turustamine kasvupindade laienemise ja heade saagilootuste tõttu juba raskem praegusest, mille läbi põllumehe sissetulek näib ka teraviljamüügist kujunevat väiksemaks.

Väikemüügihinnad siseturul s. kg.:

	Tartu	Viljandi	Pärnu	Valga	Rakvere	Kuress.
rukis	14,5	15	—	15	14,5	15
nisu	25	24	—	24	24	23
oder	16	19	20	18	17	15,5
kaer	15	17	18	15,5	15	13
rukkijahu	16	17	17	16,5	16	17
sepikujahu	23	30	30	30	28	27

Linahindade noteerimiskomisjon oma koosolekul Tallinnas Börsikomitee ruumes 23. IV 37 noteeris linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	145	142
HD	136	139
D	127	124
OD	118	115
LOD	109	106
H	100	97

Takk I sort	102
Takk II sort	92
Takk III sort	82
Ehifustakk	17

Tendants; kindel.

Turuletoodavad linakogused on õige väikesed, kuid tegelikud hinnad ulatuvad üle noteeritud hindade — kuni 153 s kg Võru-

Petseri R eest, olles tingitud peamiselt sellest, et kodumaised ketrusvabrikud ostavad elavalt ja maksavad üle maailmaturuhinna.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Läinud nädalal näitas kartulite väljavedu veidi tagasihoidlikust. Eelmise nädala 7 700 kv. vastu saadeti läinud nädalal 5 700 kv. kartuleid välja. Enamus läks Inglisse, väiksemal määral Rootsi.

Läinud nädalal läksid esimesed purjekad Lääne rannast Rootsi umbes 2000 kv. kartulitega. Tallinnast on aga väljavedu Rootsi väiksemaks jäänud. Samuti on ka Inglise turg tagasihoidlik meie kartulite ostmisega. Tallinna ladudes on praegu rohkesti kartuleid, mis ootavad realiseerimist.

Läinud nädalal lõpetati maal raudteejaamades kartulite vastuvõtmine ekspordiks.

Praegu ostetakse kartuleid ekspordiks peamiselt Lääne rannas.

Tööstusotstarbeks kartuleid ostetakse peamiselt tärklisvabrikutes, kuna piiritusvabrikutes töö on lõppemisel.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 26. aprillil s. a. noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: raudteejaamades — Lääne rannas kr. 2,50—3,00 kr.

2. Tööstuskartul: piiritusvabrikutes krooni 1,80—2,20 kv., tärklisvabrikutes kr. 1,70—2,20 kv.

Tendents: selgusetu.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturul püsisid hinnad peagu eelmise nädala tasemel. Rediste hind näitas isegi väikest tõusu, sama võis märgata ka värskete kurkide juures. Salatihind näitas aga väikest langust. Üldse oli kaubapakku mine käesoleva nädala algul võrdlemisi tagasihoidlik. Elavam oli aga tegevus aedviljaseemnete müügi alal.

Tallinna turul müüdi:

rediseid	10—12 s kimp	peakapsast	95 s kg
salatit	1—1,5 kr kg	porgandeid	10 „ „
pinatit	1—1,5 „ „	hapukapsast	20—25 „ „
rabarberit	1—1,5 „ „	sibulaid	40 „ „
värsket kurke	0,75—1 „ tk	kaalikaid	12—15 „ „
värsket sibulat	4—5 s tk		

Välisurgudel tõusid sidrunite hinnad, mistõttu on arvata ka meil sidrunihinna kõvenemist.

Apelsinide müük toimub tagasihoidlikult, oodatakse uut Jaffa „Valensia” sorti, mis kaupa m. a. kevadel müüdi eriti suure menuga. Sel nädalal ongi loota juba mainitud kauba turule jõudmist.

Välismaiste pirnide järele on endiselt elav nõudmine, kuna banaanide nõudmine on vähenenud pisut. Nädala lõpul loodetakse puuviljaturul elavat liikumist.

KALATURG. — FISH MARKET.

L. n. alanud kalapüük Pärnu lahel ja Muhu väinas andis esimesi saadeti ekspordikala: koha, angerjat, ahvenat ja haugi.

Sisevetest tuli rahuldaval kogusel eksporthaugi, latikat ja siseturukalalaste, kuna Peipsi järvel jäälagunemise tõttu arenes ekspordikohasaak nõrgalt.

Nädala kestel veeti välja värsket kala 44 000 kg, sellest koha 11 000 kg, haugi 18 200 kg, ahvenat 7 600 kg, latikat 6 600 kg,

angerjat 500 kg ja iherust (mereforelli) 100 kg.

Koha, peamiselt merevete toodangust, läks Rootsi 8 400 kg, Soome 800 kg, Saksa 745 kg, ülejäänud väikesed partiid teisisse maisse. Pärnu lahel maksti kalureile kohast 50 s kg.

Haugi eksporditi Poola 8 700 kg, Soome 7 400 kg, Rootsi 1000 kg, Prantsusse 660 kg, ülejäänud Šveitsi ja Tšehhoslovakkiasse.

Eksportaugist maksti rannikul 30—38 s kg-st.

Latikat läks peamiselt Poola, ahvenat — Soome ja angerjat Saksa.

Siseturul kujuneb värsket kala-kaubandus järjest elavamaks, sest müüjile tuleb kaup suure valikus elusvärskelt ja hinnalt tarvitajale vastuvõetav.

Eriti rohkesti ostetakse tavalisi kalasorte — elusvärsket ahvenat ja vimba hinnaga kuni 40 s kg, haugi 30—40 s kg, ja II valiku koha 55—70 s kg.

Lõhe-, iheruse- ja angerjasaak on ikka veel nõrk, mistõttu nende hinnad püsivad võrdlemisi kallid: angerjad 150—200 s kg, iherus ja väikesed lõhid 200—300 s. kg. Müüjile tuli ka mõnesid suuremaid 10—12 kg „hõbelõhisid“ kuni 5 kr. kg, millised läksid soolalõhi valmistamiseks.

Teiste siseturu-kalasantide müügihinnad endised.

Räimekaubanduses on näha paranemist. Müüjile tuleb peamiselt võrguräime, kuna räimepüük mõrraga ei ole veel alanud.

L. n. viimaseil päevil toodi Tallinna turule keskmiselt 8 000 kg päevas. Elava nõudmise tõttu müüdi räimi 20—25 s kg. Laupäeval toodi müüjile ka mõnesid koormaid värsket kilu, müügihind 30—35 s kg.

Turski rohkesti — 20—30 s kg.

Soolakala-kaubandus. Nõudmine soolakala, eriti soolatud silkude, järele endiselt elav. Müügilolev soolasilk on peamiselt Soome päritoluga, sest kodumaal valmistatud soolasilgu tagavarad lõppesid juba veebruaris.

Kuigi 1. a. oktoobris—novembris veeti sisse Soomest soola-silku suurel kogusel — ca 550 000 kg — on need talve kestel kõik müüdnud läbi, nii et turundute rahuldamiseks täiendati tagavaru uute partiide sisseveoga — veebruaris—märtsis 19 200 kg. ja aprillis 11 000 kg. Viimati sissetoodud soolasilgu tinnist Kunda sadamas maksti Kr. 17.

Soolasilgu müügihinnad talve kestel püüsid stabiilsed: Narvas 20 s. kg., sisemaaturgudel 25 s. kg., Tallinna turul 20—25 s. kg. ja Tallinna kaupluis 30 s. kg.

Ka soolatud heeringate müük areneb elavalt. Rohkesti nõutakse odavamaid sorte Norra heeringaid, milliste müügihind 30—35 s. kg.

Kodumaise piprakilu tagavarad lõpul. Müügiloleva vähese kauba eest nõutakse kõrget hinda: Tallinna turul 75 s. kg., kaupluis 90—100 s. kg.

Soolatud tursa hind püsis endiselt 25 s. kg.

Suitsukala-kaubanduses seisund endine.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

15. aprillil 1937. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattvara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 181 740,82	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	908 496,77
välisraha	15 434 609,04	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vahtusraha — Subsidiary Cntr.	1 605 568,11	a) pangatõhed liikvel	44 990 384,—
3. Sisevekslid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9 973 877,38	valitsuse	24 597 012,20
põllumajandusl.	2 232 316,12	pankade	5 978 986,10
metsatööstusl.	118 886,22	teised	2 528 775,45
4. Laenuid: — Loans and Advances:		4 Muud passivad — Other Liabilities	6 871 924,38
valitsusele	—		
teistele *)	10 173 946,23		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable			
Property and Equipment	3 383 807,39		
6. Muud aktivad — Other Assets	13 708 820,59		
	<u>90 873 586,00</u>		<u>90 873 586,00</u>

Kattvara vahetõde jooksvate kohustustega: }
Proportion of Reserve to Current Liabilities: } 63,53%

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 872 538,96
Includes Ukr. 1 872 538,66 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

TŠEHOSLOVAKKIA.

Tšehhoslovakkia majandus. — *Economic Conditions in Czechoslovakia.*

Tšehhoslovakkia väliskaubanduslääbikäik 1936. a. tõusis 12,3% võrreldes eelmise aastaga. Uut hoogu majandustõusule andis oktoobris 1936 teostatud teine kroonidevalvatsioon. Vaatamata kahekordsele devalveerimisele peavad eksportijad krooni siiski veel liiga kalliks, sest ta ületab 15% inglise naela taseme enne viimase devalveerimist. Just läbikäimise arendamist Inglisea peetakse väga tähtsaks majanduslikult kui ka poliitiliselt. 1933. a. arvates on eksport Inglise tõusnud kahekordseks. Siin arvatakse, et relvastusplaani läbiviimisel hakkab Inglise tarvitama enam võid ja liha. Võiekspordi toetuseks pandi ette anda 3 milj. kr rasvasiindikaadile. Sellele vaatamata ei ole karta, et Tšehhoslovakkias võiks saada tõsine võistleja inglise võiturul.

1936. a. alamud majandustõus võtab järjest uut hoogu. K. a. võib juba märgata suurt tõusu toomaterjali — lambavilla, puuvilla, metallide, väetiste jne. — sisseveos. Väljaveos suurenevad aga tekstiil-, metallurgia, klaasi-, paberi-, nisu- ja suhkrukogused. Relvastustööstus ei suuda aga üldse täita kõiki tellimisi. Üldiselt ollakse arvamusel, et just relvastustööstuse kaudu on saanud tõuke praegune majandustõus ning et sellele tuleb kindlasti raske tagasilöökk.

Praegusaja kõrgkonjunktuuri näitena võib tuua asjaolu, et Slovakkias juba 1931. a.

Väiksemate ettevõtete ekspordivõime tõstmine Tšehhoslovakkias.

Increasing the Export Capacity of Small Enterprises in Czechoslovakia.

Maailmakuulsusega Škoda tehase (masinad, autod, sõjariistad jne.) ostar välismaalt palju toomaterjali ja korraldab samasse Tšehhoslovakkia ekspordit järgmiselt. Tehaste juures on loodud eriline ühing „Omnipol“ suure välisagentide võrguga. Agentide ülesandeks on leida vabrikule soodsaid toomaterjali ülesostuturge ja neid ülesoste korraldada kompensatsiooni alusel. Eksportööri praktikas on palju nähtusi, kus üks või teine väiksem ettevõtte ei pääse välisurule kompensatsioonivõimaluste puudumisel, sest nende leidmine käib üle jõu. „Omnipol“ pakub

seismajäetud vasekaevandused asusid taas tööle, vaatamata suurtele kuludele.

Valuuta- ja muude raske ajal tehtud tökete kõrvaldamisest on küll räägitud palju, kuid tehtud vähe. Umbes 40% sisseveetavast kaubast vabastati küll valuutakontrolli alt, kuid siin on peamiselt tegemist toorainetega, millised just m. a. enne devalvatsioonii võeti kontrolli alla ja nüüd anti oma tööstuste huvides taas vabaks. Kaotati valuutakomisjon, kuid selle funktsioonid viidi üle kaubandusministeeriumi, kus ühes impordiloga antakse ka valuutaluba, kuma varem otsustati kahes kohas iseseisvalt.

Isegi uusi raskendusi on loodud päritolutunnistuste summi kehtimapanemisega paljudel importkaupadel. Meid puudutaksid neist: linaseeme, töötlemata nahad, hobusejõhvid, loomasooled, loomarasv, kaseiin jne. See sund pandi tuleval kehtima seepärast, et paljudelt mailt tulevad kaubad siia ringteel ja statistika-andmed lähevad suurelt lahku ega võimalda kompensatsiooninõudmisi. Eriti palju tuleb säärast kaupa Hamburgist. Nüüd tahetakse hakata tegema kindlaks päritoluid ja kompenseerida sinna väljavedu Tšehhoslovakkias. Eesti kohta tuuakse, näit. esile, et lina eesti päritoluga tuleb siia reeksportida mujalt. Kuid tänavu on hakatud ostma ka lina Eestist juba otseteed.

üksikutele väikesile ettevõttele abi. Ta on saanud teatavaks kollektiiv-eksportkohaks ja annab riigile tänuväärset kaasabi kaubavahtuse reguleerimisel.

Veel teine kollektiiv-eksporti organisatsioon on loodud Batà kontserni poolt. Viimane kuulutab, et ta tema juurde ekspordit otstarbel koonduvallit firmadelt ostar üles nende ekspordifaktuurad, ainult vastutust kaubakvaliteedi eest ei võta ta endale. Siin on turuleidmine kombineeritud pangalise äri-ga, mis võib tõsta paljude väiksemate äride ekspordivõimet.

INGLISE.**Eesti kaubandus Hulli sadamaga Inglises.***Estonian Trade with Hull Harbour.*

Sissevedu Eestist. Eesti kaupade sissevedu Hulli sadama kaudu arenes 1936. a. koguselt tõususuunas. Või, munade, peekoni konservitud lihasaaduste, kartulite, puumassi sissevedu näitas tunduvat suurenemist. Osalt on see seletatav U.B.C. liinilaevade aasta läbi peetud Tallinna ja Hulli vahelise ühendusega, kusjuures samult laevadelt võrreldes eelmise aastaga laaditi Hullis rohkem kauppu maha Londoni asemel.

Segakaupa saabus Eestist kokku 8 676 tn. Sellest moodustasid põllumajandussaadused (või, munad, lihasaadused, kartulid) ligi 77% ning 23% koosnes mitmesuguseist kaupadest, nagu (kaalu tähtsuse järjekorras): lina, klaaskaup, jõhvikad, kalasaadused, poolid, karvad, tina, tuletikud jne.

Kuigi saabunud kaupade nimestik laienes tunduvalt, oli lisakstulnud artiklite sisseveokogus üksikult kaunis väike.

Või sissevedu näitas suuremat ühtlust, võrreldes talve- ning suvekuil sisseveetud koguseid. Madalamaks sisseveokuiks osutusid jaanuar ja veebruar 4 562 ning 4 107 tünniga ja suuremaks sisseveokuuks — august 11 280 tünniga, millele järgnesid juuli 10 777 ning juuni 10 537 tünniga.

Munade sisseveo haripunkt oli juunis 11 550 kastiga, millele järgnesid sisseveo suuruse tähtsusest mai 8 784 kastiga ning juuli 6 010 kastiga. Jaanuaris, veebruaris, märtsis ning detsembris puudus munade sissevedu täiesti.

Saetud metsasaaduste sissevedu näitas järjekorralist tagasiminekut. Samuti langes kastilaudade ning vineeri sissevedu. Propside sissevedu näitas seevastu väikest, kuigi juhulikkku tõusu. Võrreldes Eestist sisseveetud saetud metsasaaduste kogust eesti laevade vedudega nähtub, et Eestist saabus saetud metsa eesti laevadel 5 901 std., U.B.C. liinilaevadel imporditi 750 std., järelikult pi-

di ülejäänud 3 228 std. saabuma võõra lipu all sõitvais laevades.

M. a. sisseveetud 2 652 tn vanarauda saabus samuti kahes välismaalipu all sõitvas laevas.

Liinilaevadel imporditavale ning järjekindlate saadetistena saabuivate kaupade nimikirjale, mille koostis kuni m. a. oli peamiselt või, kastilaud, vineer, munad, tuli 1936. a. lisaks paber, puusüsi ja puumass.

Eesti kaupade import Hulli kaudu:

	1936	1935	1934	1933
Või, tn	4 828	4 147	2 294	354
munad, tn	960	692	310	19
peekon, tn	64	38	—	—
lihasaadused, tn	107	7	—	—
kartulid, tn	721	85	—	—
jõhvikad, tn	27	33	22	48
saetud mets, std.	9 879	12 587	24 156	12 261
propsid, k. sulda	2 377	1 582	755	820
kastilaud, £	7 560	13 049	6 842	1 379
vineer, kub. jalga	4 070	5 821	143	—
tööletud puusaadused £	406	57	—	—
puumass, tn	1 306	125	152	—
paber, tn	63	35	134	47
klaas, r. jg.	79 713	144 974	—	—
klaaskaup, tn	53	55	—	—
puusüsi, tn	298	—	—	—
lina, tn	123	—	—	—
vanaraud, tn	2 652	—	—	—

Väljavedu Eestisse. Hulli sadama kaudu Eestisse väljaveetud kaupade kogus tõusis m. a. 1 477 tn-le eelmise aasta 345 tn vastu ning 276 tn vastu 1934. a. Tähtsamate kaubarühmade järgi oli nimetatud segakaubakoostis: 433 tn masinaid ja masinaosi, 358 tn rauda ja terast, 238 tn tekstiilitööstussaadusi.

Kivisöe väljaveos Eestisse oli väike tagasimineku. Hulli sadamast eksporditi m. a. Eestisse 11 499 tn eelmise aasta 11 526 tn vastu. Humberi sadamad kokkuvõetult ekspordisid 23 840 tn eelmise aasta 26 252 tn vastu.

P.-AM. ÜHENDRIIGID.

Peegelklaasi sissevedu USA-sse. — Import of Mirror Glass into USA.

Kogu sissevedu sel alal on võrdlemisi väikese väärtusega, näidates pealegi kiiret lan-

gust, kuna sama kauba väljavedu on mitmekordselt suurem ja näitab tõusu:

	Sissevedu peegelklaas	Väljavedu
1935	\$ 28 665	\$ 1 497 150
1934	\$ 80 957	\$ 1 270 990

	Toodang ruutjalgades	Tarvitus
1927	118 450 377	132 779 932
1926	134 241 215	160 959 321
1925	118 539 858	132 955 792

Peegelklaasi tootmine ja tarvitus Ühendriiges on pidanud üksteisega aasta-aastalt ühtlast sammu, nagu näitavad vabrikantide ühised andmed viimase kümne aasta kohta, ilmutades eriti kiiret tõusu viimasel kahel aastal.

	Toodang ruutjalgades	Tarvitus
1936	198 068 898	195 342 804
1935	179 816 459	176 981 301
1934	94 566 978	91 094 202
1933	86 937 805	76 736 092
1932	52 221 635	51 377 944
1931	86 979 320	91 198 391
1930	105 824 074	109 675 420
1929	150 498 287	159 235 687
1928	130 649 435	144 205 377

Ümber 30%—40% tarvitatud peegelklaasist kulus paksu liiki, — 3/16—1/4 tolli läbimõõdus, ja see läks enamuses kaubamajade akende dekoreerimiseks, mööblipealiseiks, vitriinideks, peegliks jne. Ülejäädud oli peamiselt õhuke peegelklaas lamineerimiseks, paremat liiki elamuile jne.

Ühendriikide tsensuse andmel tegutses m. a. 6 vabrikut peegelklaasi alal, neist neli Pennsylvania osariigis, üks Michiganis ja üks Ohios.

Ühendriikide tariifikomisjon on teinud põhjaliku uurimise siinse peegelklaasi tarvituse ja turu kohta, mis on avaldatud riiklikus väljaandes „Polished Plate Glass“.

UNGARI.

Ungari majandus. — *Economic Conditions in Hungary.*

Viimaseil kuul oli ungari majandusseisund küll võrdlemisi soodus, kuid mõned tundemärgid näitavad juba langusvõimalusi tulevikus. 1936. a. neljandal veerandil tõusis tööstustoodangu indeks 139,3-le (1927=100), näidates võrreldes eelmise aasta sama ajavahemikuga tõusu 9%. Võrreldes aga 1936. a. kolmanda veerandiga oli tõus ainult 1%. Toodangu tõusutempo oli 1936. a. lõpul väiksem kui eelmisel aastal. Toodanguabinõude toodang tõusis 1936. a. neljandal veerandil ainult 8% võrreldes eelmise aastaga, kuna tarvitussarade toodang 11%. Eriti elav oli tegevuse ehitustööstuses.

1936. a. lõpul oli tööstusis tegevuses töölisi 7% rohkem kui l. a., kuid ajal kolmandast veerandist neljandasse näitas tegevusesolevate tööliste arv juba väikest langust.

Üksikuil tööstusaladel näitas tendents suurt tõusu masina-, ehitus-, puuvilla- ja paberitööstuses, tõusu oli märgata kivisöekaevandusis, telliskivi-, tsemendi-, lubja-, tahvelklaasi-, villa-, naha-, trüki- ja suhkrutööstuses ning veskites, kuna muutmata oli seisund raua- ja kunstiõõstustes ning õllevalmistamises.

Põllumajanduse rahalist sissetulekut hinnatakse 1936/37. m. a. 860 milj. pengöle, mis

on 18% suurem kui eelmisel aastal. Põllumajanduse ostujõud näitas tõusu, kuid põllumajanduse rahalised sissetulekud olid veel 1/3 madalamad kui enne kriisi. Põllumajanduse reaalse ostujõu tõus oli aeglane, mis näitab, et „käärid“ on taas avanemas.

Üldine suurmtügihindade indeks tõusis oktoobrist 1936—37. a. jaanuarini 13%, kusjuures põllumajandussaaduste indeks tõusis 16%, pool- ja valmissaaduste indeks 6% imporditud toorained ja muud 15%. Elatusmaksumus näitas viimaseil kuul kiiret tõusu, eriti 1937. a. jaanuaris, mil tõus oli 4%.

1936. a. teisel poolel muutus tööstustoodangu tempo aeglasemaks ja ühes sellega kahanes ka konjunktuuri elavnemine. Kuigi peetakse võimalikuks toodangu edasist tõusu, hinnatakse kaugemat tulevikku juba suure ettevaatlikkusega. Nimelt on uuendamiste tarviduste rahuldamisprotsess ja laagrite täitmine jõudnud küllastumiseni. Samuti on uute, eriti impordi asendavate, seadiste püstitamise ebasoodsam kui l. a. Konjunktuuri püsivust peetakse võimalikuks ainult siis, kui uued jõud hakkavad sellele töötama kaasa, millised oleksid: väga hea lõikus ja riikliku investeerimistegevuse suurenemine.

SOOME. Põllutööringide (maatalous kerho'de) tegevus 1936. a.*Activity of Agricultural Circles in 1936.*

Põllutööringides tegutses 1936. a. 37 620 last, neist poeglapsi 40,3% ja tütarlapsi 59,7%. Ringide tegevusest osavõtnute keskmiseks vanuseks tuli 13,9 aastat, kusjuures alla 15 aastasi on 67,7%. Võrreldes eelmise aastaga vähenes osavõtjate arv umbes 1000, kuid peamiselt tuli see sellest, et ringide tegevusest jäid eemale liiga noored — 10—11 aastased, keda tõmmati tööle kriisiaastail. Vanuse alammääraks soovitatakse 12 aastat. Põllutööringidest osavõtjate kasustada oli 1936. a. 789,9 ha maad, nii et viljeldava maa-

tüki suuruseks tuli üksikule umbes 210 m². Kartulit kasvatati 109,3 ha, juurkasve 257,9 ha, vilja 121,1 ha, ketruskasve 45,9 ha, tubakat 2,2 ha jne. Sibulat kasvatati 39 ha, kapsaid 37 ha, kurke 22 ha ja sigurijuuri 41 ha. Sigurijuurte kasvatus vähenes 50% võrreldes eelmise aastaga, tunduvalt vähenes ka sibulakasvatus. Oma tegevusest said põllutööringidest osavõtjad kokku 12,25 milj. Smk., kuna otseseid kulusid oli 3,78 milj. Smk. Puhas ülejääk oli seega 8,47 milj. Smk. või üksiku peale 225 Smk.

„Valio“ tegevus. — *Activity of „Valio“.*

1936. a. müüs „Valio“ välismaile võid 255 936 tünni (1935. a. — 189 725), sellest Inglisse 149 368 tn. (108 797), Saksa 96 993 tn (76 296). Väljavedu Inglisse kasvas eelmise aastaga võrreldes 37,3%, Saksa 27,1%.

Üldse kasvas „Valio“ väljavedu 34,8% ja kogu Soome võiekspordist oli „Valio“ osa 93,7%. Juustu müüs „Valio“ välismaile 3,24 milj. kg., mis tähendab kasvu 33,7%. Kogu juustu väljaveost oli „Valio“ osa 65,8%.

Sibulakasvatuse edendamiseks. *Development of Onion Cultivation.*

Eduskunna põllumajanduskomisjon võttis hiljuti vastu valitsusele esitatud sooviavalduse, et valitsus leiaks abinõusid sibulakasvatuse edendamiseks ja oma sibula paremaks turustamiseks välismailt toodud sibula-

late võistlejana. Samuti esitati valitsusele sooviavaldus, et 1938. a. eelarvesse võetaks põllutööringide toetamiseks sibulakasvatusel 300 000 Smk.

AUSTRALIA.**Olukord Austraalia villa- ja lihaturul.***Conditions on Australian Wool and Meat Markets.*

Villa läinud sesoon oli erakordsemaid. Vaatamata, et kaubandustüli tõttu Jaapan, kes on suurimaid villatarvitajaid, jäi ostjate hulgast ära, oli selle hooaja müük vaid 1300 palli võrra väiksem 1929. a. rekordkogusest (642 000 palli).

Villa keskmine hind oli müügi hooaja algul 12½ d lb, kuid aasta lõpul tõusis 18 d lb. Jaapani ärajäämine ostjate hulgast tekitas esialgu kartust villahinna suhtes, kuid nagu müügid näitasid, olid need põhjendamatud, sest nõudmine villa järele oli haruldaselt elav. Arvatakse, et maailma-villatoodang on üldiselt väiksem praegusest villatarvitusest. Aseinete võistlust,

millele on mitmelt poolt juhitud tähelepanu, ei võeta kuigi tõsiselt.

Liha väljaveo alal on märkimisväärne külmutatud loomaliha ekspordi suurenenine. 1933. a., mil see väljavedu algas, oli see vaid 148 tn, 1934. a. — 3678 tn, 1935. a. — 11 296 tn, 1936. a. 11 kuu jooksul 15 000 tn.

Kuigi oleks sellele ainele Inglisest suuremat turgu, ei ole esialgu tema erakordset suurenemist näha ette, sest seks on tarvis soetada vastavat karja kui ka tõsta kvaliteeti. Selle karja pidamine võib kujuneda tähtsaks alaks Northern Territory's, mis praegu on peagu asustamata, kuid mis pakub karjakasvatamiseks suuri võimalusi.